

Dvanajsta mednarodna olimpijada iz jezikoslovja

Peking (Kitajska), 21.–25. julij 2014

Naloga skupinskega tekmovanja

Podano je besedilo *Splošne deklaracije človekovih pravic* v slovenščini in armenščini. Armenski stavki so podani v latiničnem prepisu, v abecednem vrstnem redu.

Povežite armenske stavke z ustreznimi slovenskimi. —*Boris Iomdin, Ivan Deržanski*

1. (a) Vsi ljudje se rodijo svobodni in enaki v svojem dostojanstvu in pravicah.
(b) Obdarjeni so z razumom in vestjo in bi morali ravnati drug z drugim kakor bratje.
2. (a) Vsakdo je upravičen do uživanja vseh pravic in svoboščin, ki so razglašene s to deklaracijo, brez nobenega razlikovanja glede na raso, barvo, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodno ali socialno pripadnost, premoženje, rojstvo ali kakršnokoli drugo okoliščino.
(b) Nadalje ni dopustno nikakršno razlikovanje glede na politično ali pravno ureditev ali mednarodni položaj dežele ali ozemlja, ki mu kdo pripada, pa naj bo to ozemlje neodvisno, pod skrbništvom, nesamoupravno ali kakorkoli omejeno v svoji suverenosti.
3. Vsakdo ima pravico do življenja, do prostosti in do osebne varnosti.
4. Nikogar se ne sme imeti niti v suženjstvu niti v podložništvu; suženjstvo in trgovina s sužnji v kakršnikoli obliki sta prepovedana.
5. Nikogar se ne sme mučiti ali z njim surovo, nečloveško ali ponižujoče ravnati.
6. Vsakdo ima povsod pravico do priznanja pravne sposobnosti.
7. (a) Vsi so enaki pred zakonom in imajo pravico, brez diskriminacije, do enakega pravnega varstva.
(b) Vsi imajo pravico do enakega varstva pred sleherno diskriminacijo, ki bi kršila to deklaracijo, kakor tudi pred vsakim ščuvanjem k takšni diskriminaciji.
8. Vsakdo ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva pri pristojnih državnih sodnih oblasteh proti dejanjem, ki kršijo temeljne pravice, priznane mu po ustavi ali zakonu.
9. Nihče ne sme biti samovoljno zaprt, pridržan ali izgnan.
10. Vsakdo je pri odločanju o njegovih pravicah in dolžnostih in v primeru kakršnekoli kazenske obtožbe zoper njega upravičen ob polni enakosti do pravičnega in javnega obravnavanja pred neodvisnim in nepristranskim sodiščem.

11. (a) Vsakdo, ki je obtožen kaznivega dejanja, ima pravico, da velja za nedolžnega, dokler ni spoznan za krivega v skladu za zakonom, v javnem postopku, v katerem so mu dane vse možnosti, potrebne za njegovo obrambo.
(b) Nihče ne sme biti spoznan za krivega zaradi kakršnegakoli ravnanja ali opustitve, ki v času storitve ni bilo kaznivo dejanje po notranjem ali mednarodnem pravu.
(c) Prav tako se ne sme izreči strožja kazen od tiste, ki je bila predpisana v času storitve kaznivega dejanja.
12. (a) Nikogar se ne sme nadlegovati s samovoljnim vmešavanjem v njegovo zasebno življenje, v njegovo družino, v njegovo stanovanje ali njegovo dopisovanje in tudi ne z napadi na njegovo čast in ugled.
(b) Vsakdo ima pravico do zakonskega varstva pred takšnim vmešavanjem ali takšnimi napadi.
13. (a) Vsakdo ima pravico do svobodnega gibanja in izbire prebivališča znotraj meja vsake države.
(b) Vsakdo ima pravico zapustiti katerokoli državo, vključno s svojo lastno, in vrniti se v svojo državo.
14. (a) Vsakdo ima pravico v drugih državah iskati in uživati pribežališče pred preganjanjem.
(b) Na to pravico se ni mogoče sklicevati v primeru pregona, ki dejansko temelji na nepolitičnih kaznivih dejanjih ali dejanjih, ki so v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov.
15. (a) Vsakdo ima pravico do državljanstva.
(b) Nikomur se ne sme samovoljno vzeti državljanstvo ali zakonita pravica do spremembe državljanstva.
16. (a) Polnoletni moški in ženske imajo brez kakršnihkoli omejitev glede na raso, državljanstvo ali vero, pravico skleniti zakonsko zvezo in ustanoviti družino.
(b) Upravičeni so do enakih pravic v zvezi z zakonsko zvezo, tako med zakonsko zvezo, kot tudi, ko ta preneha.
(c) Zakonska zveza se sme skleniti samo s svobodno in polno privolitvijo obeh bodočih zakoncev.
(d) Družina je naravna in temeljna celica družbe in ima pravico do družbenega in državnega varstva.
17. (a) Vsakdo ima pravico do premoženja, tako sam, kakor tudi skupno z drugimi.
(b) Nikomur ne sme biti premoženje samovoljno vzeto.

18. Vsakdo ima pravico do svobodne misli, vesti in veroizpovedi; ta pravica zajema svobodo spreminjati prepričanje ali vero, kakor tudi nujno svobodno, javno ali zasebno izražanje, bodisi posamezno ali v skupnosti z drugimi, s poučevanjem, v praksi, z bogoslužjem in opravljanjem obredov.
19. Vsakdo ima pravico do svobode mišljenja in izražanja; ta pravica vključuje svobodo, da lahko vsak ima mnenje brez vmešavanja in da lahko išče, sprejema in širi informacije in ideje s kakršnimikoli sredstvi in ne glede na meje.
20. (a) Vsakdo ima pravico do svobodnega in miroljubnega zbiranja in združevanja.
(b) Nikogar se ne sme prisiliti k članstvu v katerokoli društvo.
21. (a) Vsakdo ima pravico sodelovati pri opravljanju javnih zadev svoje države bodisi neposredno ali po svobodno izbranih predstavnikih.
(b) Vsakdo ima pod enakimi pogoji pravico do javnih služb v svoji državi.
(c) Volja ljudstva mora biti temelj javne oblasti; ta volja se mora izražati v občasnih in poštenih volitvah, ki morajo biti splošne ob načelu enakosti in tajnega glasovanja ali po kakšnem drugem enakovrednem postopku, ki zagotavlja svobodo glasovanja.
22. Vsakdo ima kot član družbe pravico do socialne varnosti in do uživanja, s pomočjo prizadevanja svojih skupnosti in mednarodnega sodelovanja in v skladu z ureditvijo in sredstvi neke države, ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic, nepogrešljivih za njegovo dostojanstvo in svoboden razvoj njegove osebnosti.
23. (a) Vsakdo ima pravico do dela in proste izbire zaposlitve, do pravičnih in zadovoljivih delovnih pogojev in do varstva pred nezaposlenostjo.
(b) Vsakdo ima, brez kakršnekoli diskriminacije, pravico do enakega plačila za enako delo.
(c) Vsakdo, kdor dela, ima pravico do pravične in zadovoljive nagrade, ki zagotavlja njemu in njegovi družini obstoj, ki je vreden človekovega dostojanstva in ki naj se po potrebi dopolni z drugimi sredstvi socialnega varstva.
(d) Vsakdo ima pravico sodelovati pri ustanavljanju sindikatov ali pridružiti se jim za zavarovanje svojih interesov.
24. Vsakdo ima pravico do počitka in prostega časa, vključno z razumno omejitvijo delovnih ur, in pravico do občasnega plačanega dopusta.
25. (a) Vsakdo ima pravico do takšne življenjske ravni, ki zagotavlja njemu in njegovi družini zdravje in blagostanje, vključno s hrano, obleko, stanovanjem, zdravniško oskrbo in potrebnimi socialnimi storitvami, in pravico do varstva v primeru nezaposlenosti, bolezni, delovne nezmožnosti, vdovstva ter starosti ali druge nezmožnosti pridobivanja življenjskih sredstev zaradi okoliščin, neodvisnih od njegove volje.
(b) Materinstvo in otroštvo sta upravičena do posebne skrbi in pomoči.
(c) Vsi otroci, bodisi da so rojeni kot zakonski ali zunaj zakonske skupnosti, uživajo enako socialno varstvo.

26.
 - (a) Vsakdo ima pravico do izobrazbe.
 - (b) Izobrazba mora biti brezplačna vsaj na začetni in temeljni stopnji.
 - (c) Šolanje na začetni stopnji mora biti obvezno.
 - (d) Tehnično in poklicno šolanje mora biti splošno dostopno, višje šolanje pa mora biti enako dostopno vsem na osnovi njihovih sposobnosti.
 - (e) Izobrazba mora biti usmerjena k polnemu razvoju človekove osebnosti in utrjevanju spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin.
 - (f) Izobrazba mora pospeševati razumevanje, strpnost in prijateljstvo med vsemi narodi in med rasnimi in verskimi skupinami ter pospeševati dejavnost Združenih narodov za ohranitev miru.
 - (g) Starši imajo prvo pravico do izbire vrste izobrazbe za svoje otroke.
 27.
 - (a) Vsakdo ima pravico prosto se udeleževati kulturnega življenja svoje skupnosti, uživati umetnost in sodelovati pri napredku znanosti in biti deležen koristi, ki iz nje izhajajo.
 - (b) Vsakdo ima pravico do varstva moralnih in premoženjskih koristi, ki izhajajo iz kateregakoli znanstvenega, književnega ali umetniškega dela, katerega avtor je.
 28. Vsakdo je upravičen do družbenega in mednarodnega reda, v katerem se lahko v polni meri uresničujejo pravice in svoboščine, določene v tej deklaraciji.
 29.
 - (a) Vsakdo ima dolžnosti do skupnosti, v kateri je edino mogoč svoboden in popoln razvoj njegove osebnosti.
 - (b) Pri izvajanju svojih pravic in svoboščin je vsakdo podvržen samo takšnim omejitvam, ki so določene z zakonom, katerih izključni namen je zavarovati obvezno priznanje in spoštovanje pravic in svoboščin drugih ter izpolnjevanje pravičnih zahtev morale, javnega reda in splošne blaginje v demokratični družbi.
 - (c) Te pravice in svoboščine se v nobenem primeru ne smejo izvajati v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov.
 30. Nobene določbe te deklaracije se ne sme razlagati tako, kot da iz nje izhaja za državo, skupino ali posameznika kakršnakoli pravica do kakršnegakoli delovanja ali dejanja, ki bi hotelo uničiti v tej deklaraciji določene pravice in svoboščine.
-

Srečno!